

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι

Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

**ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
30 Ιανουαρίου 2023**

Αγαπητά μας παιδιά,

Στις 30 Ιανουαρίου τιμάμε, όπως κάθε χρόνο, τούς Τρεις Ιεράρχες, δηλαδή τόν Μέγα Βασίλειο, Αρχιεπίσκοπο Καισαρείας, τόν Άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, καί τόν Άγιο Ιωάννη τόν Χρυσόστομο, Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως. Από τόν 11ο μ.Χ. αιώνα έχει καθιερωθεῖ ὁ κοινός ἑορτασμός τους τήν 30ή Ιανουαρίου γιά νά προβάλλεται ὁ συνδυασμός χριστιανικῆς θεολογίας καί ἑλληνικῶν γραμμάτων, πνευματικῆς ζωῆς καί κοινωνικῆς δράσης, τόν ὁποῖον ἐπέτυχαν. Ὁ πρῶτος ἑορτασμός τους ὡς Προστατῶν τῆς Παιδείας ἔγινε τό 1826 στήν Κέρκυρα, στήν Ἴονιο Ἀκαδημία, τήν πρώτη πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου ἑλληνική σχολή στήν ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς ἐκπαίδευσης. Στό ἐλεύθερο Ἑλληνικό Κράτος τιμῶνται ἀπό τό 1842 ὡς Προστάτες τῶν Γραμμάτων, τῶν διδασκόντων καί τῶν μαθητῶν.

Ἡ Ἑλληνορθόδοξη Παιδεία, τήν ὁποία καλλιέργησαν οἱ τρεῖς αὐτοί ἅγιοι Ἱεράρχες καί διδάσκαλοι, παραμένει καί σήμερα ἐπίκαιρη, διότι προσφέρει πρότυπα στούς νέους. Ἡ πνευματική κρίση τῆς ἐποχῆς μας ὀφείλεται κυρίως στήν ἔλλειψη προτύπων ἢ μᾶλλον στήν προβολή λανθασμένων προτύπων. Οἱ νέοι διψᾶτε γιά ἀγῶνες πού ὀδηγοῦν σέ ἕναν καλύτερο κόσμο καί θέλετε ἀπό ἐμᾶς τούς μεγαλύτερους νά σᾶς δώσουμε τά κατάλληλα ἐφόδια. Ὅταν, ὁμως, ἐμεῖς δέν ἀνταποκρινόμαστε ἐπαρκῶς σ' αὐτήν τήν προσδοκία, τότε ὅλοι δρέπουμε τούς πικρούς καρπούς. Παρατηροῦμε ἀντικοινωνική συμπεριφορά ἀπό νέους καί νέες, βλέπουμε

περιστατικά βίας μεταξύ συμμαθητῶν, θλιβόμαστε για φαινόμενα ἀσέβειας πρὸς τοὺς διδάσκοντες.

Ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός, σπουδαῖος Πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος, ἔλεγε σχετικά μέ τήν παιδεία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὅτι: Δέν εἶναι ἀπλή ἐκπαίδευση, μύηση δηλαδή τοῦ ἀνθρώπου σέ μία ἀναπαραγόμενη γνώση, πού τόν καθιστᾷ γρανάζι τῆς κρατικῆς μηχανῆς (ὄν παραγωγικό). Στήν περίπτωση αὐτή τό κύριο ἐνδιαφέρον εἶναι γιά τήν τελειοποίηση τῶν μηχανῶν καί ΟΧΙ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ χριστιανική παιδεία εἶναι ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου μέ μορφωτικό πρότυπο ὄχι τόν «καλόν κάγαθόν» ἄνθρωπο, ἀλλά τόν Θεάνθρωπο. Αὐτό εἶχε κατά νοῦ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὅταν ἔλεγε: «Ἡ μέριμνα γιά τά παιδιά μας πρέπει νά ἔχει τήν πρώτη θέση»¹. Αὐτή ἡ παιδεία συνδέεται ἄμεσα πρῶτα μέ τόν χῶρο τῆς οἰκογένειας. Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες γνώρισαν στά πρόσωπα τῶν γονέων τους, καί μάλιστα τῶν μητέρων τους, ἀπαράμιλλα πρότυπα ἀγωγῆς. Ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Βασίλειος ὁμολογεῖ ὅτι ἡ διαμόρφωση τῆς προσωπικότητάς του δέν ἦταν παρὰ ἐποικοδομή στίς καταβολές πού ἔθεσαν ἡ μητέρα του Ἑμμέλεια καί ἡ γιαγιά του Μακρίνα². Στό σημεῖο αὐτό συναντῶνται οἱ Πατέρες μας μέ τόν τραγικό Εὐριπίδη: «Καί τῆς γενιᾶς ὅταν δέν μπεῖ καλό θεμέλιο, ἀνάγκη εἶναι οἱ ἀπόγονοι νά δυστυχοῦν»³.

Ἀγαπητά μας παιδιά,

Εἶναι ἐντυπωσιακή ἡ εὐρύτατη παιδεία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί τρανό παράδειγμα ἡ πορεία τῆς ζωῆς τους. Ἄν καί οἱ τρεῖς ἦταν γόνιοι εὐκατάστατων οἰκογενειῶν, στό ἀπόγειο τῆς σταδιοδρομίας τους ἐγκαταλείπουν τά πάντα πίσω τους, ἀξιώματα, πλοῦτο, δόξα καί ἐξουσία, καί γίνονται φτωχοί. Ἐπιλέγουν τή σκληρή ἀσκηση στήν ἔρημο, ὅπου μορφώνονται πνευματικά στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Καί ἐπιστρέφουν κατόπιν στόν κόσμο μοιράζοντας αὐτήν τήν ἀγάπη πού μέ πολύ κόπο μάζεψαν. Στίς μέρες μας

¹ «Πάντα δεύτερα ἔστω τῆς προνοίας τῶν παίδων» (PG 62, 151)

² «ἦν ἐκ παιδός ἔλαβον ἐννοιαν περί Θεοῦ παρὰ τῆς μακαρίας μητρός μου καί τῆς μάμμης μου Μακρίνης, ταύτην ἀυξηθεῖσαν ἔσχον ἐν ἐμαυτῶ» (PG 32, 825)

³ «ἄν κρηπίς μή καταβληθῆ γένους ὀρθῶς, ἀνάγκη δυστυχεῖν τοὺς ἐκγόνους» (Ἡρακλῆς μαινόμενος, 1261)

θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ ἀκατανόητη ἡ ἐπιλογή τους καί οἱ ἴδιοι ...ἀποτυχημένοι. Ἄν καί δάσκαλοι, γίνονται διά βίου μαθητές, πού μαθητεύουν μέ ταπείνωση στόν πόνο, τήν ἀνέχεια καί τή θλίψη τῶν ἀνθρώπων.

Ἄς γνωρίσουμε καλύτερα τό πνευματικό, ἐκπαιδευτικό καί κοινωνικό ἔργο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν γιά νά ἔχουμε καί ἐμεῖς σήμερα φωτεινούς ὁδοδείκτες στή ζωή μας. Γιά νά μάθουμε νά πιστεύουμε, νά ἐλπίζουμε, νά ἀγαπᾶμε. Γιά νά εἴμαστε ἀνοιχτοί, ὄχι στό παλιό ἢ τό νέο, ἀλλά στό ἀληθινό. Γιά νά συναντήσουμε τόν Τριαδικό Θεό καί νά ἀγαπήσουμε τήν εἰκόνα Του, τόν συνάνθρωπο. Τότε ὅλοι μας –καί πρώτιστα ἐσεῖς– θά δικαιούμαστε νά ἀτενίζουμε τό μέλλον μέ τήν αισιοδοξία τῶν παιδιῶν πού ἔχουν Πατέρα τόν Χριστό, μέ τήν αισιοδοξία δηλαδή ἐκείνων πού γνωρίζουν ὅτι ὁ Θεός εἶναι Ἀγάπη καί ὅτι τό μέλλον τους εἶναι στά χεῖρια Του. Τότε, καί μόνο τότε, θά μπορούμε ὄχι μόνο νά εἴμαστε ὑπερήφανοι γιά τό παρελθόν, ἀλλά καί νά ἐλπίζουμε βάσιμα γιά τό μέλλον.

Σᾶς εὐχόμαστε νά ἔχετε, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, καλή Πρόοδο!

Μέ πατρική στοργή καί ἀγάπη

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

καί τά μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου